

REDACTIUNEA
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancațe nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI DE ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Les-
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iulia
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifi
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVI.

„GAZETA” iese în ne-care zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un sem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 105.

Brașov, Luni-Marți 13 (26) Mai.

1903.

Cestiunea croată.

Turburările din Croația nu con-
tinesc și câștigă pe di ce merge o
însemnătate tot mai serioasă. Mai
ales faptul, că nemulțumirile și pro-
testările Croaților în contra regimu-
lui lui Hedervary, acusat a fi instru-
mentul politicei suprematiste ma-
ghiare, s'au transplântat deja și pe
teritoriile vecine austriace locuite de
Croați și au dat indemn conducăto-
rilor acestora de a trimite la guver-
nul din Viena și la Impăratul o de-
putație, cu scop ca să intervină în
favorul fraților lor din Croația, e
de natură a deștepta îngrijirea gu-
vernelor dualiste și în primul rând,
fresce, a celui din Budapesta.

„Să fie ore relațiunile interioare
ale monarhiei așa de netede și
simple, ca să mai înmulțim nume-
rul incurcăturilor pendente încă cu
o altă cestiune serioasă?” — întreabă
organul vienes „N. fr. Presse”, care
scim, că are legături strinse și cu
guvernul unguresc.

E vorba de deputația Croaților dal-
matini și a deputațiilor croați din
Reichsrath, care a încercat a inter-
veni în favorul Croaților din regat.
**Numita, foie declară acesta încercare
ca una, ce ar încă se împingea și
pe Austria în incurcăturile croate,**
în certa dintre Croația și Ungaria
și se-o îndemne a interveni în mod
activ. Dacă s'ar implini cererea de-
putațiilor croați, exclamă „Neue fr.
Presse”, cei din Ungaria ar vedé în
acest fapt o lovitură dată lor și in-
dependenței lor, ceea ce ar crea
nise incurcătură de neprecalculat.

La Spalato în Dalmația a fost
insultat stégul unguresc. Acesta, dice
diarul vienes, este regretabil, dér ar
fi și mai regretabil, ba e cu totul
neadmisibil, ca ministru-președinte
austriac să umble a le câștiga depu-
tațiilor din Reichsrath și dietalii croați
o audiență la monarhul și ca să

stăruască pe lângă corónă să ia o
decisiune în favorul Croației în con-
tra Ungariei.

Vedeți așa-dér, că nu e neîn-
semnată îngrijirea ce a produs'o miș-
carea Croaților din Austria la gu-
vernele dualiste.

In ce privesce efectul demon-
strațiunilor croate asupra cercurilor
politice maghiare, remarcăm părerile
ce le desvöltă foia partidei populare
„Alkotmány” într'un articol intitulat
„Croația irredentă”.

„Poporul croat, — serie Alkot-
mány — decât ascultă de propria sa
iustiație, de sigur nu va face demon-
strații din cauză, că Croația
n'are suveranitate de stat și nici în
interesul unei viitoare Croație mari
nu va face mișcări demonstrative.
Necesitățile adevărate ale poporului
și plângerile, ce le manifestează din
propriul imbold sunt mult mai de
rând. Poporul vré pâne și muncă,
și mai vré ca funcționarii să-i vor-
bescă limba, pe care el o pricepe.
Dacă nu scie, decât croătesce, a-
tunci funcționarii să vorbescă cu el
croătesce; nu fiind-că Croația ar
ave dreptul la limba croată, ci fiind-
că s'ermanii omeni nu pricep altă
limbă.

„Dacă poporul croat are aseme-
nea necazuri reale, acelea trebuiesc
remediate. Cum-că de exemplu func-
ționarii căilor ferate ungare aplicați
în Croația trebuie să scie și limba
croată, acesta este o cerință atât de
elementară a minții sănătoșe și a
echității, pe care a o desconsidera,
nu însemneză a urma politica națio-
nală maghiară, ci a fi încreșut și
timpit”.

Însé poporului croat i-se sugere-
ză din partea inteligenței plângeri
și dureri. Așa i-s'a sugerat, că Croa-
ția ar fi un stat de sine stătător co-
ordinat cu regatul ungar. Și acum
li-se sugerează Croaților, că dela un
capăt până la celălalt al țării lor

domnesce regimul terorei, curge sânge
nevinovat croat și că toate suferin-
țele derivă dela Maghiari. Amără-
ciunea trecú deja și în Dalmația,
ápoi la studenții croați de la uni-
versitatea din Graz, la deputații
croați din Austria, cari așteptă ames-
tecul lui Koerber.

Dér acesta nu mai este afacerea
pactului maghiaro-croat dice „Alk.”
— „Acesta va să dică proclamarea
deschisă a ideii mării Croații, a uni-
rei tuturor Croaților, c'un cuvânt a
iredentismului croat. Croații dal-
matini și istrieni se simt una cu
Croații din Ungaria și de sigur ar fi
fôrte veseli, decât s'ar răsturna dua-
lismul și toate provinciile acestea cu
limbă croătescă ar intra în legături
mai strênse unele cu altele, ba să se
întărescă și cu Croații din Bosnia. De
aceea împăratul să renunțe la o putere
în favorul urmașilor lui Jellacic și să
coopereze la întărirea bloc-ului celui
mare croat, care apoi ar duce Aus-
tria séu monarchia c'un pas mai de-
parte spre federalism și pe urmă
spre disoluția completă”.

Credem, că cele de mai sus
sunt de ajuns pentru a justifica afir-
marea noastră despre serioșitatea tur-
burărilor croate.

Procedura penală militară. Ofi-
ciosul „Magyar Nemzet” anunță, că în mi-
nisteriul de honveđi se urmază de câte-va
zile conferențele asupra pregătirii pro-
iectului de lege privitor la procedura penală
militară. La conferențe participă delegații
ministeriului comun de rășboi, ai mini-
steriilor de honveđi, ungar și austriac, și ai
ministeriilor de justiție, ungar și austriac.
Cele două guverne vor pute în curând să
vină cu proiectele gata înaintea parla-
mentelor. In noua procedură se va valora
în deplină măsură principiul verbalității
și publicității. E garantat de asemenea și
principiul apărării. Acusații pot să-și ia
advocați ca apărători. Cestiunea *stabilirii
limbei de pertractare a tribunalului mili-*

tar, e lăsată cestiune *deschisă* și asupra ei
se va decide în cele două parlamente.

Pregătirile Turciei. O telegramă
din Constantinopol anunță, că Turcia a
reusit să concentreze în Macedonia 120,000
ómeni bine înarmați. In centrele turcesci
mai apropiate de Bulgaria se află mari
deposite de munițiuni, furagii și alimente
Ofițerii germani, cari își fac serviciile în
armata turcescă, supraveghéză executarea
ordinelor de mobilizare și se prepară de
chemarea sub arme a rezerviștilor din Ma-
cedonia, cari ar mai forma 50 batalióne
perfect armate.

Cardinali noi. La 15 Iunie se va
ține Consistoriu papal pentru numirea a
6 cardinali noi. După cum se anunță
din Roma, vor fi numiți: arhiepiscopul
din Salzburg *Katschaler*, nunciul papal
din Viena *Talliani*, nunciul din Lisabona
Ajuti, arhiepiscopul din Colonia *Fischer*
secretarul consistorial *Nocella* și secretarul
sf. Sinod *Caviechioni*. Cei doi candidați
maghiari, Samassa și Csaszka, nu vor fi
numiți.

Cum lucrează alții. Societatea cu-
noscută sub numele de „Emke” își va ține
la 2 Iunie adunarea generală a 19-a în
Aiud. Din raportul anual se vede, că so-
cietatea asta este sprijinită în măsură
mare de poporul maghiar, dovadă sporul
capitalului în cursul anului trecut, care
este de 92.992 coróne. Budgetul anual
este de 150.000 coróne, ér fondul inalie-
nabil 2.858.200 cor. 14 bani. Societatea
desvöltă activitate zelóșă mai ales în ții-
nurile în cari Românismul s'a afirmat
până acuma prin școli și societăți. Raportul
general relevéză deci între alte isprăvi
făcute anul trecut și înființarea „Kisedo-
vului” din Blășiu.

In Bulgaria actualmente e liniște.
Schimbarea guvernului bulgar se pare că
a făcut bună impresie asupra Europei.
Noul consiliu de miniștri a pregătit de-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Actorii.

(Urmare).

Nu am să fac aci istoria trecutului;
abia este o lună de când ea a fost așa
de fericit amintită prin serbarea jubilară
de la Teatrul Național. Eu am să mă
ocup de prezent și am să vorbesc de ac-
torii pe cari putem și trebuie să ne ba-
săm ađi.

Meșteșugul actoricesc luase la noi o
mare desvoltare, dér din cauza unei di-
recții rele și a nefericirii, că am perdut
pe unii dintre cei mai de semă actori
mult înainte de vreme, de cât-va timp
teatrul nostru a dat îngrijitor înapoi.

Eu am arătat de la început, că s'a
pornit pe-o cale greșită, dér cei cari con-
duceau teatrul, în loc să stea să judece
păreră mea cu sânge rece și cu intere-
sul pe care cei puși în fruntea unei așa
importante instituții erau dator să-o facă,
s'au înrăit și au luat-o în góna mare pe
drumul cel primejdios.

N'au mai avut nici un alt ideal de
cât afacerile bănesce și nu mai era vorba
de interesul instituției, ci de poftele mici
ale ómenilor neluminați de raza idea-
lului.

Resultatul îl vedeți cu toții: falim-
entul!

Este păcat și nimeni nu suferă mai
mult din această cauză ca mine, pentru-că
nu cred să fie cine-va care să iubescă tea-
trul mai mult decât mine. Și-apoi am și
durerea de a fi vęđut rēul de la început
și a fi fost silit să privesc cum se mă-
resce tot mai mult, fără ca să fi putut
sē-l opresc. Ađi se sęvirșesce o nouăgre-
șelă și vin să le strig celor cari pot să
împedecă făptuirea ei, să intervie.

* * *

Vréu să vorbesc de eliminarea d-rei
Bársescu din Teatrul Național.

D-ra Bársescu a venit la noi într'un
moment în care „Societatea dramatică”
își perduse drumul; dispăruseră din re-
pertoriul ei aproape toate piesele de mare
valóre și așiful era ținut aproape exclusiv
de farse burlesce, de piese-panoramă și de
feerii.

Am salutată-o cu toții, ce-i cari ne
interesăm de teatru, cu entusiasm, am ur-
cat'o mai sus pôte decât era drept, am
sărbătorit'o nu ca pe-o actriță de valóre,
ci ca pe-o salvătoare a teatrului romă-
nesc.

Eu dic, că ne-am făcut datoria, ca
unii cari dându-ne perfect séma de starea
de decădere în care ajunsese teatrul, în-
țelegeam de ce mare folos putea să fie
întrarea în rânduri a unei actrițe ca
Agatha Bársescu. Ea aducea nu numai
un talent de prima ordine, dér și tradi-
țiile unei școli bune, obiceiurile unor tea-
tre bine conduse.

Din nenorocire, în loc să aibă Bâr-
sésca influență asupra teatrului, teatrul
nostru a desgustat-o și pe d-sa; în loc ca
teatrul nostru să profite de prezența ei,
a lăsat'o să cutreere țera, pentru-ca să dea
representații personale; în loc că să se
facă apel la puterile ei, pentru a-se îm-
puternici repertoriul teatrului, s'a între-
buintat Bársesca pentru a-se desființa
repertoriul teatrului. Și ast-fel Agatha
Bársescu, în care ne puseserăm noi spe-
ranța pentru o reinălțare a teatrului ro-

mănesc, n'a fost decât o nouă cauză, care
a grăbit desastrul final.

Administrația teatrului n'a vęđut în
Agatha Bársescu decât puțința de a sa-
tisface curiositatea publicului, pentru a
dobândi câte-va reșete mai bune; actorii
nu vedeau în ea. decât cifra angajamen-
tului. Și pe când administrația micșora
curiositatea publicului prin exhibarea Bâr-
sească în piese nu îndeajuns pregătite,
actorii înteteau strigătele, că Bársesca,
cu léfa ei cea mare, ruineză teatrul.

Și numai după trei ani, actrița pri-
mită cu așa entusiasm, este silită să ne
părăsescă, lăsând în urma ei, pentru cei-ce
se gândesc la teatru, amintirea cător-va
roluri admirabil jucate și păreră de rău,
că teatrul perde o forță de prima ordine,
ér pentru cei cari se gândesc numai la ei,
bucuria cător-va mii de lei pe cari pot
sē-i împartă.

Agatha Bársescu este o actriță de
mare valóre, cel mai puternic sprijin pe
care pôte să-l aibă ađi scena noastră.

Ea are calități rare și pôte să aducă
imense servicii scenei noastre nu numai în
present, dér și în viitor.

clară ce are s'o face, precum și programul de guvernament, care vor fi publicate. Acest program este alcătuit pe baza declarațiunilor pe care le-a făcut primul ministru, generalul Petroff, diferiților corespondenți. Cercul ministeriale sunt încredințate, că noul cabinet se va strădui, ca prin relațiuni directe cu Turcia, să obțină promovarea intereselor naționale bulgare. La Constantinopol mai cu seamă, a a făcut o bună impresie, scriind listele de oameni sosiți la Sofia, risipind astfel temerile despre o isbucnire a opiniei publice contra principelui Ferdinand.

Protestarea Șvabilor. În diarul „Temesvarer Volksblatt“ un anumit S.K. a atacat vehement pe acei cetățeni din Biserica-Albă, cari au făcut propunerea, că de acum înainte copiii de școală să fie rugăciunile în limba lor maternă, adică în cea nemțescă. Acestui „salvator al patriei“ îi răspund mai mulți cetățeni din Bis.-Albă în diarul „D. T. f. U.“ într'un ton mai violent, de cât eram deprinși până acuma a auți de la Șvabi. E'tă o probă.

„Cum ne rugăm noi Șvabii și cum cântăm, asta nu-l privește de loc pe scriitorul aceluia pamflet murdar, care și-a câștigat cunoștințele, ce le are în calitate de conductor la vagon-lit în altă țară și de aceea ca străin nu e chemat a juca rolul de salvator al Ungariei și a ne da nouă țeranilor băștinași germani învățtură. El se nu se amestece în afacerile noastre creștinesci, precum nici nu ne amesteacă în afacerile religioase ale lui hebraice... De aceea... jupâne, la o parte de la religie noastră creștină, creștină catolică (Daher-Jude — Hand weg, von unsern christlich katholischen Religion, und unsern Gebeten und Kirchenliedern!)

„Budapesti Hirlap“ ocupându-se cu afacerea rugăciunilor nemțesci, spune, că reprezentanța comunală a adus cu unanimitate hotărîrea, ca să se dea ordin senatului școlar „să elimineze limba maghiară“ din școli. Acest diar e foarte indignat de atîta îndrăsnică și somează guvernul să aplice măsuri radicale față cu Șvabi din Biserica-Albă. Înainte de toate propune „să le ia gimnaziul și tribunalul și permutându-le la Vêrșeș, să-i atingă pe cei din Biserica-Albă în interesele materiale, atunci se vor învăța Șvabi minte!“

Evenimentele din Croația.

Asigurările, ce le dă Banul Khuen prin oficiile din Agram și Budapesta, că mișcarea de nemulțumire a Croaților are să înceteze în urma măsurilor draconice ce au fost luate și puse în practică, — sunt desmintite zilnic prin neîntrerup-

tele turburări. Nu numai atît, d'er mișcarea croată a trecut și în Dalmația.

În 20 Maiu n. o mare mulțime de oameni, între cari s'atinoze de școlile seouinare din Spalato au așteptat în port sosirea vaporului „Zagreb“ al societății ungareo-croate și înaintea de a intra vaporul în port, a pretins, ca stindardul maghiar să fie îndepărtat. Un pasager de pe vapor a luat jos stindardul și l'a aruncat între demonstrații cari erau postate pe țerm. După aceea demonstrații au voit să ardă în piața portretul Banului Khuen. Poliția însăși i-a oprit.

Împărțiți apoi în trei grupuri manifestații au cutierat stradele, întonând cântări patriotice și strigând p'ecat la adresa Maghiarilor.

Foia oficială din Agram anunță, că în cercurile Delnice și Susak a fost proclamat statariul. Țeranii din Kalinovic au voit să asedieze edificiul primăriei. A intervenit gendarmeria, făcând us de armă Un țeran a fost omorît, trei-spre-dece au fost arestați.

În Illok (Ujllak) a fost o mare demonstrație anti-maghiară. Tote tablele de inscripții maghiare din oraș au fost rupe și nimicite și pe toate casele locuite de jidovi au văpsit cruci de mărime colosală. Panica e mare mai ales între jidovime.

Pe teritoriul comitatelor Varasđ și Belovar mișcarea revoluționară a luat caracter primejdios. La 13 Maiu noptea țeranii au atacat castelul baronilor Inkey din Zasziny, au dat foc clădirilor de fân și edificiilor de pe dominiu. De aici țeranii s'au dus în comuna Tukovechi din Năvală asupra castelului proprietarului Lanspi pe care l'au jefuit.

Ce face Banul? Alaltaeri a plecat la Viena, ca să raporteze Majestății Sale asupra situațiunii în Croația. Abia a sosit Khuen-Hedervay, în Viena, și i-s'a și făcut o strașnică demonstrație. Studenții universitari croați, sloveni și sërbi în număr de vre-o 500 s'au dus dinaintea hotelului „Archiducele Carol“ și i-au aranjat Banului un șari-vari minunat, strigându-i Pîră Khuen-Hedervay! Intervenind poliția demonstrații s'au împrăsciat.

Deputații dalmatini din „Reichsrath“ și din dieta provincială au avut alaltaeri o conferență agitată asupra situațiunii. Au sosit din incidentul acesta la Viena numeroși reprezentanți din Dalmația, pentru-ca să cêră audiență la Majestatea Sa. Ei au ales o delegațiune de patru, care să m'ergă la ministrul-prosident Koerber și să-l r'oge a-le mijloci să fie primiți de Majestatea Sa. Koerber li-a spus, că regretă a nu le putea împlini dorința, fiindcă raporturile de drept public îi face imposibilă aceasta, și fiind-că primirea unei astfel de deputațiunii, avându-se în vedere situația gravă din cealaltă parte a monarchiei, este absolut nepermisă.

Cu toate acestea deputații dalmatini au decis, să dea o petiție la cancelaria de cabinet în cesiunea audienței la monarh.

Într'un comunicat asupra acestor conferențe, deputații croați din „Reichsrath“ și dieta provincială dalmatină declară, că mandatul lor are în vedere un scop curat umanitar. Ei vor să r'oge coróna de a înțreveni, ca Croații osîndiți la m'orte prin tribunalele marțiale să fie grațiați și să se pună capăt v'ersărilor de s'ânge în Croația.

Archiepiscopul Posilovicî din Agram a cerut Banului satisfacție pentru perchișia ce s'a făcut în seminarul teologilor. Banul refuzând satisfacția, archiepiscopul a plecat imediat la Roma, ca să cêră intervenția papei.

Reformele în Turcia europenă.

Diarul „Vjedomosti“ din S.-Petersburg publică următorul raport al consulului rusesc din Skoplje (Ueskub) cu data de 4/17 Aprilie 1903:

Chestiunea introducerii reformelor în cele trei vilaiete rumelice se află în următorul stadiu:

Organizarea gendarmeriei și poliției s'a terminat în tot vilaietul Skoplje cu excepția sangiacului Ipek.

Din numărul total al gendarmilor (2824) au fost menite 547 posturi pentru creștinii, până acuma însă nu s'au numit, decât 317. Creștinii în majoritate sunt Bulgari. Șargele de ofițeri sunt rezervate musulmanilor. În poliție sunt numai în vilaietul Skoplje din 162 polițiști, 32 creștini, din cari s'au și numit 26 (4 Greci, 7 Bulgari, 4 Jidovi (!) 7 Sërbi), din 44 comisari, trebuie să fie 8 creștini.

În localitățile cu populație creștină s'au în majoritate creștină, se îngăduie a-se alege dintre creștinii păzitorii de câmpuri. Până acuma s'au ales și confirmat în cele trei vilaiete 600 de păzitori.

În ce privește justiția e de remarcat: Forurile de I. instanță sunt împărțite în două camere: civilă și penală; președinții acestor din urmă se vor numi în viitor pentru forul I și II de cătră guvern; Kadii vor putea presida pe viitor numai la judecătorii civile. Membrii judecătorilor, cari până acuma au fost aleși de cătră popor, în viitor vor fi numiți în toate instanțele de cătră guvern. Jumătate din reformele vor trebui să fie executate din oficiu.

Reformele îmbrățișeză și mijlocele de comunicație. În această branșă a administrației s'a decis a se lua 5% din venitele anuale ale celor 6 vilaiete rumelice și a se întrebuința pentru îndreptarea șoselelor și drumurilor.

În ceea-ce privește școlile, s'a hotărît a se deschide 500 de școli primare.

Să ne dăm seama, că ađi nu avem în teatrul nostru decât actrițe tinere, cari nu prea au avut exemple strălucite înaintea lor și ai mai ales actrițele ce se devotă tragediei, au fost cele mai puțin favorizate. Pentru acestea Agatha Bărsescu era un model admirabil și nu trebuia să-l piérdă; este interesul teatrului să nu-l piérdă.

Bărsesca este actriță de școlă nouă, care a gonit declamația și emfatismul din jocul ei, căutând să fie în adevăr. Vedeti ce schimbare estra-ordinară s'a făcut în teatru, a-tii putut simți cât sunt de superiori actorii realiști față de declamații de altă-dată.

Pentru-je să alungăm deci tocmai pe actrița, în jurul căreia se putea opera și la noi schimbarea acasta fericită?

A, costă mult! Nu e nici-odată scump ceea-ce e bun, decât este bine întrebuintat.

Se înțelege însă, că nu pe Bărsesca, d'er și pe Novelli, decât-l vom aduce în teatrul nostru și vom continua pe calea

pe care o batem de câți-va ani, tot la faliment o să ajungem. D'er ia să se studieze serios piesele, ia să lucreze toți în bună înțelegere, alegând piesele cele mai bune și făcând distribuțiile cele mai potrivite. Firesce, că sala are să fie golă, când se dau piesele nesciute, când înșiși primii actori ies în scenă cu rolurile neînvățate.

Nu vedeți ce repertoriu revoltător are teatrul? Este posibil ca pe prima scenă să se aducă piese alese de cei din urmă actori? A, unii domni de la direcție încalcă câte-odată ordinea de grozav al ideilor numai ca să împiedece reprezentarea unei piese originale bune, numai pentru-ca să lovescă într'un autor orecare!

Piesele nu se censurază din punctul de vedere al ideilor, ci numai al facturii; căci de sigur nici o idee, fie ea ori-cât de revoluționară, prezentată într'o piesă de teatru, n'are să sursească temeliile statului. În general dramaturgul nu este un propagator de idei, ci un estetician, care

pune în scenă ideile, caracterele, conflictele sociale, cari i-se par lui că-i dau prilejul să facă o bună lucrare dramatică. Sunt foarte rari piesele, cari au o preocupare pur politică.

Și-apoi de când un comitet teatral are în mâinile sale paza ordinii și siguranței statului? Dacă ar fi fost acesta misiunea lui, atunci legea n'ar fi prevădută, că membrii comitetului se aleg dintre cei mai buni scriitori, ci dintre cei mai pătrunzători polițiști! Libertatea de idei trebuie să fie devisa ori-cărei literaturii. Și mai ales când este vorba de-o literatură ca a noastră, și de-o țară în care literații, decât ar fi să trăiescă din produsul operelor lor, ar muri de foame, judecata trebuie să fie mai sinceră și mai largă. Nu se înlocuiesc ușor o lucrare bună condamnată și nu este mic răul ce se face teatrului prin asemenea procedee. De sigur, că este alt-ceva cu piesele cari ating bunele moravuri.

(Va urma.)

Contribuțiile se vor măsura după venitul pământului calculat din valoarea de mai înainte a arendii și din media veniturii pe cei 5 ani în urmă. Distribuția contribuțiunilor se va face de înșiși locuitorii comunelor.

În privința reorganizării statului personal al administrației și poliției, Hilmi-pașa a luat deja primele măsuri, cari se pot resuma în concedierea a 18 funcționari din administrația civilă, 13 persoane din justiție, 56 funcționari de poliție, 47 ofițeri de gendarmerie și 884 polițiști.

SCIRILE DILEI.

— 12 Maiu v.

Esc. Sa metropolitul Dr. V. Mihalyi din Blasiu a plecat în visitațiune canonică în 14 Maiu, însoțit de noulepis-cop al Lugoșului Il. Sa Dr. V. Hossu la Abuș. La biserica gr. cat. de aici a ascultat sf. liturghie și după cetirea evangheliei a ținut o predică pentru poporul adunat. De aici I. P. S. Sa metropolitul însoțit de Il. Sa Dr. V. Hossu și de v.-protopopul D.-S.-Mărtinului, au plecat spre Têrgul-Mureșului, unde ajungând s'au dus direct la biserica. Aici îl întâmpină protopopul Mureșului Iosif Vancea. Intrând în biserică Esc. Sa a făcut rugăciunile de față. Vineri (15/2 Maiu) la liturghie Esc. Sa a ținut celor adunați o predică, îndemnându-i la viață cumpătată și la alipirea de biserică. După liturghie s'a oficiat un parastas pentru repausatul protopop al Mureșului, tatăl episcopului de Lugoș Dr. V. Hossu și a cetit rugăciunile de deslegare pentru sufletele repausaților parochiei Têrgul-Mureșului. S'a continuat a face v'isituri canonice. Archiueul bisericeii gr. cat. din T.-Muresului 200 cor., ér s'eracilor din acel oraș 200 cor. Sâmbătă dimineața a plecat și în aceeași zi la orele 8 a sosit în Mureș-Uioara. Aici i-se făcu o frumoasă primire. La biserică l'a salutat clerul districțului protopopesc prin r'ostul protopopului Dr. Sebastian P. Radu, care i-a oferit cheia bisericeii și i-a t'almăcit bucuria cu care parochia acasta primise pe mirele său. S'a celebrat apoi sf. liturghie, ér la fine arhierul a cetit deslegările morților. După-ce Esc. Sa a făcut mai multe v'isite, a luat prânzul la protopopul Radu. A d'ruit 100 cor. bisericeii și 50 cor. reu-niunei pentru îmbrăcarea copiilor s'eracii. S'era cu trenul de 11 a plecat spre casă la Blasiu.

Serbarea unui regiment. În ziua de 21 Maiu s'a serbat și de cătră batalionul din Orăștie al regimentului Nr. 31 (nu 64, cum s'a scris din greșală în numerele de Duminecă) aniversarea victoriei de la Aspern. La banchetul dat de ofițerii batalionului a fost învitat și protopopul gr. or. din Orăștie.

Pentru scopuri culturale slovacesci a testat r'eposatul mare comerciant slovac Mateiu Cvikota 150,000 cor. Cu executarea testamentului a fost însărcinat redactorul Pietor de la „Narodnie Noviny“ și alți doi fruntași naționaliști slovaci.

R'ăspuns lui Koerber. Mai deunăđi ministrul președinte al Austriei Koerber, mai puțin precaut de cât colegul său de la esterne, care în împrejurări analoage s'a arătat mult mai energic și mai drept, a r'ăspuns la o interpelare în chestia Evreilor din România, afirmând că situația lor este foarte precară. — În diarul „Jurnalul“ d-l profesor Antonescu de la universitatea din Iași îl combate cu succes pe Koerber, care fuse atât de rău informat și arată netemeinicia afirmărilor sale. Marele diar „Deutsche Zeitung“ din Viena dă un resumat lung din expunerile d-lui Antonescu.

Esamenale școlare din protopopiatul Clușului s'au ținut d'ilele trecute, luând parte la ele și vizitând bisericile din acest protopopiat, inspectorul școlastic archidie-

cesan, d-l canonic din Blași Dr. Aug. Bunea însoțit de protopopul Dr. E. Dăianu. — Dr. Bunea a participat și la adunarea despărțământului „Cluși” al Reuniunii fuvățătorilor gr. cat. din arhidieceasă.

Noii episcopi români uniți. Din *Oradea-mare* li-se scrie foilor unguesci, că P. S. Sa Dr. D. Radu a sosit alaltăeri acolo, informându-se asupra afacerilor episcopesci. Se crede, că instalarea va fi în a doua jumătate a lunii Iulie. — Din *Lugoșii* se vestesc, că instalarea noului episcop Dr. V. Hossu se va întâmpla la 12 Iulie, după festivitățile jubileului de 50 ani a Diecesei Lugoșului.

Auditorii militari. Ministerul de război c. și r. publică cu termenul de 1 Noemvrie acordarea mai multor ajutoare (burse) de câte 1200 cor. plus 400 cor. adaos, pentru aspiranții la funcțiunea de auditor. Se primesc militari activi și neactivi, cari și-au făcut serviciul și vor dovedi că au făcut examenul juridic de stat. Afară de acesta trebuie să mai arate, că cunosc pe lângă limba germană încă o limbă din patrie.

Post de notar vacant. Pentru cercul Măgura-Sâmbosif (com. Bistrița Năsăud) pretura din Rodna publică concurs cu termenul de 10 Iunie. Beneficiile sunt 2200 corone. Ar fi bine când la acest post s'ar alege un Român.

O demisiune. „Révașul” din Cluși află, că Reverendissimul domn Dr. Aug. Bunea, canonic metropolitan, și-a dat încă în Aprilie demisiunea de membru în comitetul central al „Asociațiunii”, cum și din secțiunea istorică.

Esposiția orașelor germane în Dresda. Dilele acestea s'a deschis în Dresda o esposiție de lucrări industriale confecționate în orașele germane. La banchetul ce s'a dat cu această ocaziune era de față și primarul Vienei Dr. Lueger, care cu avântul său oratoric bine cunoscut a ținut un toast, cu care i-a însuflețit pe oșpeții prezenți, între cari sute de primari și la sfârșitul căruia sculându-se toți în picioare au cântat cântecul „Deutschland, Deutschland über alles”. Lueger era cunoscut până acuma în Germania numai în colorile, în cari l'a prezentat presa semită, ca reacționar, antinațional, idiot, medieval etc. așa că toți au rămas uimiți auzindu-l zicând: „Dacă ai fi avut curagiul să invitați și Viena să participe la această esposiție, eu de sigur aș fi avut curagiul să fac, ca și Viena să fie reprezentată aici.” — Asupra acestui toast primit cu aplauze a primarului social-creștin din Viena, presa semită observă tăcerea pescelui.

O nuntă cu mare cinste. În ziua de 21 Maiu s'a ținut în sinagoga din Budapesta cununia d-soarei Miți Singer cu d-l Dr. Iosif Kovacs. Mirésa e fiica lui Sigmund Singer, corespondentul din Budapesta al diarului „N. Fr. Pr”. La această cununie au fost de față: ministrul-președinte Szell însoțit de ministrul de finanțe Lukacs, apoi o mulțime de foști miniștri, consilieri intimi, deputați etc. Diarul „Alkotmány” înfățișă în articol de fond atâtea umilire din partea șefului de cabinet al Ungariei față cu un... Singer.

Personale. D-l Dr. August Lemenyi care se stabilise în Brașov ca medic, practicând aici aproape doi ani, a fost ales cu aclamație medic cercual în Ó-Bessenyő comitatul Torontal. D-sa trebuind să plece grabnic, spre a-și ocupa noul post, roșă pe amicii și cunoscuții săi din Brașov și împrejurime a-l scuza, că din cauza scurtămei timpului, nu și-a putut lua rămas bun de la toți.

De la tribunalul din Sibiu. Petru Postescu din Sebeșul-sășesc a avut în gazdă cu ocaziunea unor manevre pe locotenentul Marcel Bier. Când se plece locotenentul, — Postescu i-a cerut plată pentru quartir, deși scia că pentru ofițeri i-se plătesc de la comună. Ofițerul nevrând să plăti, Postescu i-a reținut drept zălog

mantaua. Alaltăeri a fost condamnat pentru acesta la 14 zile arest.

Dansul cu picioarele góle. Miss Duncan a introdus nu de mult pe scenele teatrelor de varietăți o inovație prin faptul, că s'a prezentat publicului desculță și a executat cu multă artă diferite dansuri. Miss Duncan, care, după cum arată numele a fost o Englezică, a găsit acuma imitatore în d-șora Artemisia Colonna, o italiancă, care își arată arta în fața publicului, ca se adună dilnic în „Bijoutheater” din „Venedig” în Viena. — Foile din Viena spun, că dansatoarea desculță scie să îm-prumute dansului său farmec și viață, ba să scotă în relief chiar scene dramatice, ca d. e. în dansul „Fata și mórtea”... Multe minunații mai aplaudéză lumea la-comă de ghidélituri sensuale!

Sciri locale.

Casina română din Brașov și-a ținut eră adunarea generală continuativă, la ordinea zilei fiind alegerea comitetului. Adunarea a fost condusă de președintele ad hoc d-l avocat Ioan Lengeru. După verificarea procesului verbal al ședinței trecute de la 15 Martie a. c., s'a procedat la alegere. Au fost aleși în comitet cu mare majoritate următorii domni: George B. Popp președinte, Simion Damian vicepreședinte, Pavel Percea secretar, Nicolae Dima cassier, Lazar Nastasi econom. Membrii în comitet: Dr. Ioan Hosanu, Petru Pop, Andrei Bârseanu, Iosif Pușcariu, Ioan Lengeru, Ioan C. Panțu, Ioan Dușoiu, Ioan Săbădeanu, Dr. I. Bunea, George Dima, Nicolae Bogdan și Dr. I. Moșoiu. Comitetul nou ales, mulțumind prin graiul președintelui său, a asigurat, că toate nișuințele sale le va îndrepta numai spre binele și prosperarea Casinei, chemată a fi focalul vieții sociale a Românilor din Brașov și împrejurime, și a apelat la sprijinul membrilor ei prezenți și viitori.

Suntem siguri, că stăruind pe această cale, nici că-i va lipsi comitetului sprijinul dorit, și dorim din inimă, ca prin sincera și frățeasca conlucrare a tuturor să se potă realiza cât mai curând așteptarea generală, ca Casina noastră să-și reia avântul său de odinioară.

Piața de sub strajă. Cetitorii noștri își aduc aminte, că industriașii din localitate au înaintat Camerei comerciale și Magistratului o petiție semnată de 1001 cetățeni, cerând ca să se permită țărnirea de țerguri pe locul liber de sub strajă. Petiția n'a avut rezultatul dorit. Vinerea trecută industriașii brașoveni au ținut în această chestiune o întrunire la care au participat peste 200 de cetățeni, Români Sași și Unguri. S'a luat hotărfa de a se trimite ministrului de interne o deputațiune monstră. În comisiunea care se va ocupa cu afacerea acesta s'a ales din partea Sașilor: H. Schiel, W. Paul, A. Hessheimer, L. Miess, din partea Ungurilor: I. Moór, F. Papp, L. Verzář și Folyovics din partea Românilor: N. P. Petrescu, E. Precup, I. Lengeru și I. Bidu.

Premiile pentru calfele și ucenicii cari au avut obiecte la esposiția aranjată de camera de comerț din Brașov se vor distribui în curând. Cei ce și-ar fi schimbat într'aceea locuința sunt rugați a aduce această schimbare la cunoștința camerei de comerț.

Fundațiunea Carol I.

Intru amintirea înființării „Fundațiunei universitare Carol I”, s'a ținut în Bucuresci Vineri la ora 1 p. m., în sala cea mare a bibliotecii, conform regulamentului o ședință solemnă, sub președenția d-lui ministru al cultelor și instrucțiunei publice.

D-l rector al universității sub a cărui priveghiere e pusă fundațiunea, a deschis solemnitatea vorbind despre grija cea mare ce regele Carol pórta pentru studențiunea universitară, fundațiunea fiind un moment viu al augustului său interes. A arătat apoi datorii ce studențiama

contractéza față de o așa înaltă și părintescă ocrotire și modul cum ea trebuie să-și îndeplinească aceste datorii prin prudență în conduită și muncă cinstită și bine înțelúsă, de care trebuie să fie călăuziți în viață. Cuvintele d-lui rector au fost viu aplaudate și întréga asistență a aclamat pe augustul fondator.

Apoi d. Al. Tzigara-Samurcaș bibliotecarul Fundațiunei, a cetit raportul cătră M. S. Regele, despre mersul instituțiunei pe anul expirat.

„Fundațiunea universitară Carol I” întemeiată în 1891, începe să funcționeze în 1895 cu 3400 volume; astăzi în al 8-lea an al funcționării se află cu 12.908 volume și o bogată colecțiune de reviste române și străine. Fundațiunea a primit în cursul anului număróse donațiuni de volume de la diferite instituțiuni și persoane particulare, precum și diferite publicațiuni periodice românesce.

Pentru a se asigura în primul rând accesul bibliotecii studenților universitari s'au introdus permisele de intrare, care se liberéză studenților în baza cărții de student. În cursul acestui an s'au eliberat 1222 permise studenților universitari repartitate: 285 la fac. de litere și filosofie, 550 la drept, 146 științe, 205 medicină, 28 teologie și 230 la persoane particulare în mare parte profesori secundari, elevi de la școala de belearte și școala de științe de stat. Biblioteca a fost frecventată de 51.776 cetitori, cari au consultat 80.638 volume și reviste.

Fundațiunea a servit 8 burse à 150 lei lunar, repartitate după cum urméză: 5 la universitatea din Bucuresci, 2 la medicină, 1 la drept, 1 la litere și 1 la științe; la universitatea din Iași, 2 la litere și 1 la științe. Ajutoare pentru tipări de teze, s'au acordat la ambele universități în urma recomandărilor senatelor universitare pentru cele mai bune lucrări. De asemenea s'au acordat subvențiuni la un număr de 20 de studenți de la diferite facultăți.

Aveva Fundațiunei care în anul trecut era de 749.400 a fost sporită prin cumpărarea încă a 22 acțiuni a Băncii Naționale a României și acum este de 781.900.

Au luat parte la această solemnitate d-nii: Ion Kalinderu, L. Basset, prof. Dr. Măldărescu, prof. Crățunescu, prof. Onciul Sf. Sa părintele Nazarie, profesorii Coculescu, G. Adamescu, Girboviceanu, Burlleanu, d-nii A. Steriade, M. S. Halfon, Ionescu-Gion precum și un mare număr de studenți și studente.

La ora 2 Regele a binevoit a primi în audiență pe d. ministru al cultelor și instrucțiunei publice, d. Rector al universității și bibliotecarul fundațiunei.

D. C. Dimitrescu-Iași a prezentat Majestății Sale, raportul asupra mersului instituțiunei, ér d. Al. Tzigara-Samurcaș un volum bogat, cuprinzând tezele absolvenților universitari din Bucuresci și Iași tipărite în decursul anului din fondurile Fundațiunei.

Regele a binevoit să exprime înalta-satisfacțiune pentru progresele fundațiunei și să încuviințeze publicarea raportului.

Alegere de preot în Deva.

Deva, 24 Maiu n. a. c.

Onorată Redacțiune! În urma concursului publicat în nr. 35 al „Tel. Român” pentru postul de paroch la parochia a II-a gr. or. din Deva, devenit vacant în urma repausării fostului paroch George Nicórá, ađi în 24 Maiu 1903 s'a sėvırșit actul alegerii de preot.

Concurenții la acest post au fost doi inși. Unul d-l Cornel Popescu absolvent de teologie și de present student în filosofie la universitatea din Pesta, fiul reposatului protopresbiter și profesor seminarial la facultatea teologică din Sibiu Ioan Popescu.

Al doilea candidat a fost d-l Ilarion Gonția din Șimon (Bran) de present locuitor în Ocna Sibiului, care asemenea e absolvent de gimnasiu și de teologie.

Deschidénd d-l protopop George Romanul ședința sinodului parochial electoral printr'o cuvântare potrivită, în care li-a legat la inimă alegătorilor, ca după cea mai bună a lor convingere, neascultând de nimenea și avénd de busolă numai binele și interesul sf. bisericii, să voteze fie care pentru acela, pe care îl crede mai vrednic.

Incepéndu-se votarea nominală din

lista alegătorilor, s'au dat cu totul 103 voturi și tóte pentru candidatul I. d-l Cornel Popescu, care apoi între șgomotóse strigări de să trăescă a fost declarat de d-l president ales paroch pentru parochia a II-a din Deva.

Intre credincioși e mare însuflețire pentru alegerea d-lui Popescu, care s'a și prezentat înaintea alegerii într'o Duminecă parochienilor, și au speranță că vor avé în domnul Popescu nu numai un preot cu calificăție superióră, ci și un vrednic și distins păstor sufletesc.

*

De la membrul sinodal I. Filimon primim asemenea împărtășirea despre alegerea unánimă de preot al II-lea în parochia de clasa I-mă Deva, care ăice, a decurs în cea mai perfectă înțelegere. Scrisórea sa se termină cu cuvintele: „Alesului nostru, tinerului teolog și filosof de bună speranță d-lui Cornel Popescu îi dorim sănătate, păstorire îndelungată și fecicită. Intru mulți ani trăescă.”

Românii în America.

O scrisóre ne sosese din Pittsburg, pe a cărei hărtie se află tipărit cu albastru un vultur cu aripile întinse, gata de sburat, având în ciocul său întredeschis o bandă care de sigur simboliséză legătura de armonie între frați, ér ghiarele răzimate pe un scut și sub ghiare pe de o parte o ramură de maslin, pe de altă parte patru săgeți. Alătura de acest vultur se află inscripția „Reuniunea română „Vulturul” Roumanian Society”, P. O. Box 1529, Pittsburg Pa. Sub emblema vulturului este tipărit textul:

Românii din patru unghieri
Acum orî nici odată
Uniți-vé în cuget,
Uniți-vé 'n simțiri.

Scrisórea datată de la 12 Maiu pórta ștampila „Pittsburg May 13” și a sosit la Brașov în ziua de 25 Maiu, avénd necesitate spre a percurge acest drum de 12 zile. Președintele societății ne mulțamesce pentru colectarea frumosului număr de cărți pe séma lor și ne rógă să le comunicăm cât va costa transportul spre a ne trimite imediat suma necesară. Scrisórea apoi continuă.

Domnule Redactor!

Cu buerie trebuie să vă facem cunoscut, că numărul nostru se mai sporesce și că avem un număr de membri, cari se intereséză de înaintarea Reuniunei.

În ziua de 10 Maiu n. c. am avut mai mulți membri noi de înregistrat. Dintre aceștia nu putem a nu face cunoscut pe d-l Silviu Nicórá din Merchindeal, care plin de bucurie că avem o Reuniune română ne-a donat la înscriere frumoșa sumă de 6 dolari (30 cor.) Numitul membru e în etate de 53 ani și se bucură de tótă stima între Românii de aicea. Ca trecut pot aminti că a servit în armată la batalionul 28 de vânători timp de 12 ani, dintre cari 9 ca sergent-major. În America se află aproape de 12 ani și și-a agonisit o frumoșa stare materială în acest timp.

Primescă stimatul membru mulțămiriile nóstre:

Reuniunea Română Vulturul.
(ss) Ilie Mărtin,
președ.

ULTIME SCIRI.

Berlin, 24 Maiu. O depeșă din Petersburg anunță, că s'a descoperit acolo un complot urzit cu scop de a fi asasinați toți guvernatorii din Rusia. Se fac număróse arestări.

Constantinopol, 24 Maiu. Agentul diplomatic bulgar Gheșoff a expus îndelung marelui vizir intențiunea noului cabinet bulgar de a-se înțelege direct cu Turcia în privința Macedoniei.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,
se pot procura următoarele cărți:**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge
pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru
comandație.)

„**Considerațiuni istorice asupra
asociațiunii popoarelor** și aplicațiunile
lor la **națiunea noastră**“ de Ioan Clinciu pro-
fesor în București. Prețul 2 cor. (+ 10 bani
porto.)

Cartea Săténului, romanele de Em.
Fărdeanu cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„**In veltore**“ romanele și impresii de
Vlahuță, cor. 1:25 (porto 10 b.)

„**Amicul tinerimei**“, Anul I. fôia
de cunoștințe folositoare de prof. I. Moisil-
legat în părăși tară costă 5 cor. (por. 20 b.)

**Povestea despre prințul Ahmed
al Kamel sau Prîbeagul îndrăgostit**
Tradusă de Dr. T. Prețul 60 b. (+ 6 b. porto.)

Buchetul, culegere de cântări bă-
trănești și naționale de I. Pop Reteganul.
Prețul 50 b. (cu porto 56 b.)

Logodnica contelui Stuart, povestire
din viața Românilor bihoreni, de L.
Rudow-Suciu. 148 pag. 8°. Prețul. 1 cor.
(+ 10 b. porto.)

**125 chivitură de cari strigă fe-
ciorii în joc**, de I. P. Reteganul. Pr. 24 b.
cu porto 30 b.

Nopti de érnă romanele pentru popor,
de George Simu. Conține romanele cu tenden-
țe morale. Form. 4° 250 pag. Prețul cor.
1.20 (cu posta cor. 1.30)

Opșaguri, cât cioplite, cât pilită și la
lame împărțite, de I. P. Reteganul. Vre-o
60 de poezii glumețe. Pr. 80 b. (+ p. 10 b.)

Schițe din Italia de Teodor Bulc,
prețul 2 cor. (+ 20 b. porto.)

Amintiri din Grecia de Teodor
Bulc; prețul cor. 1.20 (plus 10 b. porto)

Poesii populare despre Avram
Iancu adunate și publicate de Simeon Fl.
Marian Prețul 1 cor. (+ 10 b. porto)

Musa Someșană, poezii populare din
jurul Năsăudului, culese de Iuliu Bognariu.
Prețul 50 b. (cu posta 56 b.)

Teoria dramei cu un tractat intro-
ductiv despre frumos și artă de prof. Dr.
Iosif Blaga. Prețul corone 3.60 (plus 30 b.
porto.)

Dracul, romană de V. R. Butirescu.
Are tendința de-a combate credința de-
șertă. Prețul 20 bani (cu porto 25 bani.)

Țigani, schiță istorică, de I. P.
Reteganul. Prețul 1 cor. (+10 bani porto.)

Cuvinte de aur sau învățături înțelepte
date de un părinte fiului său. Din operele
lui I. H. Campe, tradus în limba română
de Ioan Someșan preț gr. cat. în Sepia.
Cu permisiunea prea Venerabilului Ordina-
riat 1 cor. 60 b. plus 10 b. porto.

**Excursiuni pe munții Țerei Bârsei și
ai Făgărașului** din punctul „La om“ de pe
„Buceol“ până dincolo de „Negoiul“. Des-
coperiri, întregite cu schițe istorice despre
Castelele și țera Făgărașului de I. Turcu,
protonotar pensionat al comitetului Făgă-
raș. Prețul 2 lei plus 10 b. porto.

Cartea ilustrată pentru copii și copile
de George Simu. Această broșură conține
poezii istorice și morale spre escitarea
gustului de cetit la copii. Prețul 50 bani
(+ 56 b. porto.)

Trandafiri și Viorele Poezii populare
culese și ordinate de Ioan Pop Reteganul.
Edit. II. Prețul redus 60 bani (+ 10 b. p.)

Versuri de dor, adunate din poezii
române de A. Prețul 50 bani (+ 5 b. porto.)

Doi prinși în cursă, comedia într'un
act de A. Kellner localisată de I. Em. Bo-
bancu. Prețul 24 bani (+ 3 b. porto.)

Dr. Iosif Frapparti prelucrată de Ioan
Papiu. Prețul 60 bani plus 10 bani porto.

Dialogul Țiganului cu Sân-Petru la
pârta saului său glume și petrecere de
ajuns. Manual lucrat după biblia țigănească
de Aron Boca Velchereanu 50 bani plus
5 b. porto.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Vic-
tor Russu 2 cor. plus 10 b. porto.

Dinu Millian roman. Nenuiea sfânt.
de Const. Mille. Prețul 2 cor. plus 10 bani
porto.

Feciorul Popoi. Facerea Joiței. O dra-
goste a veacului. Rocha Catifei. Amedeo
Madini. Din viața tristă După natură. Ba-
calaureatul, de Const. Mille. Prețul 2 cor.
plus 10 b. porto.

Proba de foc, comedie într'un act după
A. Cotzebue, localisată de Irma Someșan n.
Bogdan 30 b. plus 10 b. porto.

Buna chivernisală, carte pentru toți
întocmită după ideile lui Sam. Smiles de
Theodor V. Păcășianu. 40 bani plus 5 b.
porto.

Atragem atențiunea cetitorilor asupra
cărților de mai jos, cari se vând cu pre-
țuri reduse, ba chiar numai pe jumătate, de
cum s'au vândut până acum.

1) **Lascar Viorescu, O icônă a Mol-
dovei din 1851** de Wilhelm de Kotzebue.
E cunoscută această scriere ca o lucrare
istorică de mare valoare în literatura noastră.
Conține 268 pag. cu tipar curat și hârtie
de lux Prețul în loc de 4 cor., cum s'a
vândut până acum, este adă numai 2 cor.
(+ 30 bani porto.)

2) **Poesii de Veronica Micle**, regretata
noastră poetă. Conține 144 pag. In loc de 3
cor., se vinde numai cu 1 cor. 50 b. (+ 10 b.
porto.)

3) **Poesii complete** de Carol Scrob.
Numele acestui autor este de asemenea
bine cunoscut literaților noștri și poeziile
lui ocupă un loc frumos în literatura ro-
mână. Prețul s'a redus dela 4 la 2 cor. (+
20 b. porto.)

7) **„Vrei să te iubescă bărbatu?“**
Broșura cu acest titlu conține povești pra-
ctice serioase și foarte potrivite pentru fami-
liile bune. Prețul dela 1 cor s'a redus la
50 b. (+ 5 b. porto.)

4) **Instrucțiunea gimnasticeii** în scu-
lele de băieți și de fete. Cu 57 figuri în
text, de D. Ionescu, profesor de gimnastică
la liceul Lazăr și la școala normală de in-
stitutori din București. Preț. în loc de 3
cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De
lipsă e mai cu seamă pentru învățători.

5) **Originea monedelor** (a banilor) de
M. C. Sufu, o interesantă conferință ținută
la Ateneul Român din București. In loc
de 1 leu se vinde cu 50 bani.

6) **Poesii de F. M. Stoianescu**. Este o
carte mare de 252 pag. cu exterior plăcut
și bine îngrijit. Autorul e de asemenea cu-
noscut în literatura română și versurile
sale frumoase nu au lipsă de laudă, căci
se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde
cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 23 Maiu n. 1903.

Renta ung. de aur 4%	121.25
Renta de corone ung. 4%	99.40
Impr. câil. fer. ung. în aur 3 1/2%	91.55
Impr. câil. fer. ung. în argint 4%	93.70
Oblig. câil. fer. ung. de ost I. emis.	99.25
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	199.—
Bonuri rurale croate-slavone	157.—
Impr. ung. cu premii	100.65
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	100.30
Renta de argint austr.	121.30
Renta de hârtie austr.	101.05
Renta de aur austr.	93.25
Losuri din 1860.	153.60
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.30
Acții de-ale Băncei ung. de credit	729.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit	668.25
Napoleondori	19.06 1/2
Mărci imperiale germane	117.12 1/2
London vista	239.60
Paris vista	95.20
Note italiene	95.20

Nr. 20—1903.

Publicare de licitațiune.

Sâmbătă, în 6 Iunie a. c. st. n
la 9 ore a. m. se va ține în can-
celaria subscrisului comitet (Strada
Poplăcii nr. 36), licitațiune mi-
nuendă, numai pe calea ofertelor
pentru **clădirea unei școle elementare**
cu 4 clase la Racovița, comitatul
Sibiului.

Aceasta se aduce la cunoștința
publică, cu adausul, că fie-care lici-
tante e obligat a depune 5% a su-
mei de esclamară de 36,205 corone
72 filleri.

Oferte în scris provădute cu va-
diu se primesc până la începerea li-
citațiunei.

Planul, preliminarul și condițiu-
nile speciale de clădire se pot vedé
în totă ziua, în cancelaria comite-
tului.

Sibiui, în 24 Maiu 1903.

Comitetul administrator de fondul
școlar al fostilor grănițeri din
regimentul român I.

1—3.(975)

Cursul pieței Brașov.

Din 24 Maiu n. 1903.

Banerot rom. Cump.	18.90	Vënd.	18.94
Argint român.	18.70	"	18.80
Napoleond'ori.	19.—	"	19.04
Galbeni	11.20	"	11.30
Ruble Rusesci	—	"	—
Mărci germane	116.80	"	111.08
Lire turcesci	21.20	"	—
Seris fonc. Albina 5%	101.—	"	101.—

De vëndare

din mână liberă o casă,
cu 5 odăi, 2 bucătării, grădi-
nă, curte spațioasă, poziția cea
mai frumoasă în Strada Căpi-
tanului nr. 14 (Prund-Scheiu).

Informații tot acolo.

Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai
îndelungat seu lunare.

Frumos ca o Icónă

este un Teint delicat alb și fin,
și o față fără pistru și pete. Spre a
obține acesta să se spele în fie-care
zi cu **SAPUNUL**

„Lilienmilchseife a Inii Bergmann“

(Marca: 2 minerl.)

dela Bergmann & Co. in Dresden și
Teutschen a/E.

Se capătă bucată cu 80 bani,
la Teutsch & Tartler și la farmacia
lui Roth in Brașov.

(930) 7—50

Mobile nouă moderne

în număr de 154 diferite piese prețuite în
valoare de 4912 K. 90 b. între care
GARNITURE complete și TABLOURI,
se vor vinde pe cale judecătorească,

Mercuri, în 27 Maiu a. c. și în zilele următoare dela
10 ore a. m. în

Magazia de mărfuri } colțul Strada Hirscher
Podul Bătușilor.

Se vinde și piese singuratică de mobilă,
sub prețul de prețuire.

Informații mai de'apropo se pot lua în Magazia de mărfuri etajul I,
seu în cancelaria Domnului avocat Dr. Iulius Orendi,
Strada Porții nr. 60, etajul I.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai
bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot
felul de caractere de litere din cele mai moderne
este pus în pozițiune de a puté escuta ori-ce
comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNTĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURİ.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru toțe speciile de serviciuri.

BILANȚURİ.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori.

Couvertte, in tola mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURİ-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biurolul
tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, eta-
giul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Co-
mandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.